

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL
VERSENYTANÁCS

1245 Budapest, Pf. 1036.

Telefon: 472-8864 Fax: 472-8860

VJ-81/2005/6.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Hungaropharma Gyógyszerkereskedelmi Rt.** (Budapest) mint kérelmező, illetve **HAJDÚ Gyógyszerkereskedelmi Rt.** (Debrecen), mint kérelmezett vállalkozások összefonódásának engedélyezése tárgyában benyújtott kérelemre indult eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

határozatát

A Versenytanács engedélyezi, hogy Hungaropharma Gyógyszerkereskedelmi Rt. irányítást szerezzen a HAJDÚ Gyógyszerkereskedelmi Rt. felett.

Jelen határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézhezvételtől számított harminc napon belül a Versenytanácshoz benyújtott, de a Fővárosi Bíróságnak címzett keresettel kérhetik.

Indokolás

I.

1. A Hungaropharma Gyógyszerkereskedelmi Rt. (1061 Budapest, Király u. 12.) 2005. május 2-án megszerezte a HAJDÚ Gyógyszerkereskedelmi Rt. (4032 Debrecen, Dóczy Lajos u. 36.) 100 %-át megtestesítő részvénycsomagját a TEDEJ Agrártermelő és Szolgáltató Rt.-től (4085 Debrecen, Hajdúnánás-Tedej, Fő u. 9.).
2. A kérelmező 2005. május 23-án a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) a 24. § (1) bekezdése alapján kérelmet terjesztett elő a HAJDÚ Gyógyszerkereskedelmi Rt. megvásárlásával megvalósuló Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja szerinti összefonódás engedélyezésére.
3. A kérelmező 2005. május 23-án a Gazdasági Versenyhivatalhoz beérkezett kérelme nem tett eleget a Tpv. 68. § (4) bekezdésébe foglalt kötelezettségnek, amely szerint a kérelemnek az ügy elbírálásához szükséges valamennyi tény, adatot tartalmaznia kell, ezért a Gazdasági Versenyhivatal Vj-81/2005/2. számú, 2005. június 1-jén kelt határozatával a kérelmet hiánypótlásra visszaadta. A hiánypótlásra nyitva álló határidő 2005. július 8-án járt le, a kérelmező a hiánypótlást tartalmazó beadványát 2005. június 20-án jutatta el a Gazdasági Versenyhivatalba, ezért az elintézési határidő 2005. június 20-án vette kezdetét.

II.

II.1. Az ügyfelek

II.1.1 A Kérelmező

4. A Hungaropharma Rt. részvényeinek 29,70 %-ban a Béres Befektetési Rt. (2000 Szentendre, Dózsa György út 26.), 30,02 %-ban az EGIS Gyógyszergyár Rt. (1106 Budapest, Keresztúri út 30-38.), 6,64 %-ban a Magyar Gyógyszer Vagyonkezelő Rt. (8200 Veszprém, Bajcsy-Zsilinszky u. 8.) és 30,02 %-ban a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt. (1103 Budapest, Gyömrői út 19-21.) a tulajdonosa. A Versenytanács a Vj-182/2001/22. számú határozatában engedélyezte az irányításszerzést utólagos feltétel szabása mellett.
5. A Hungaropharma Rt. fő tevékenységi körébe a gyógyszer és gyógyászati termékek nagykereskedelme tartoznak. A gyógyszer és gyógyászati termékeket a Hungaropharma Rt. gyógyszertárak, kórházak és más nagykereskedők részére értékesíti, a kiskereskedelmi szegmensben nem folytat tevékenységet.
6. A Hungaropharma Rt. budapesti telephelyein kívül kereskedőházakkal rendelkezik Debrecenben, Békéscsabán, Veszprémben, Miskolcon és

Kaposváron. A Hungaropharma Rt. több mint 10 ezer különböző terméket forgalmaz, amelyek három nagyobb árucsoportba sorolhatók:

- regisztrált gyógyszerkészítmények;
 - kötszerek, gyógyászati segédeszközök;
 - vitál termékek.
7. A vitál termékek üzletága a gyógyszernek nem minősülő termékeket és készítményeket öleli fel, amely a Hungaropharma Rt. bevételének megközelítőleg 3 %-át teszi ki. A termékértékesítésen felül a Hungaropharma Rt. különböző szolgáltatásokat is nyújt, amelyek közül a legnagyobb arányt a berraktározási tevékenység képviseli, amely a társaság nettó árbevételének megközelítőleg 0,5 %-át képezi.

II.1.2. A Kérelmezett

8. A HAJDÚ Gyógyszerkereskedelmi Rt. a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Gyógyszertári Központja jogutódként jött létre 1995 áprilisában. A privatizációt követően is a Hajdú-Bihar megyei gyógyszertárak humán és állatgyógyászati készítményekkel való gyógyszerellátását biztosította, amely teljeskörű ellátási kötelezettségét a megyén kívüli üzleti partneri kapcsolatokkal bővítette. Árbevételének 95 %-a a gyógyszertári forgalomból adódik, összesen öt megye területére végez szállítást (Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szolnok).
9. A HAJDÚ Rt. árbevételének kis része a regisztrált gyógyszerkészítmények kereskedelme mellett a kötszerek, a gyógyászati segédeszközök, az állatgyógyászati készítmények, illetve az ún. egyéb profil termékek forgalmazásából tevődik össze.
10. A HAJDÚ Rt. több mint 6 ezer féle terméket forgalmaz, amelyek az alábbi három nagyobb árucsoportba sorolhatók:
- regisztrált gyógyszerkészítmények;
 - kötszerek, gyógyászati segédeszközök;
 - vitál termékek.
11. A HAJDÚ Rt. fő tevékenységi köre alapvetően a gyógyszer-nagykereskedelemre terjed ki. A HAJDÚ Rt. nem rendelkezik saját gyártású termékkel. Az áruk a társasághoz a beszállító partnerektől a társaság székhelyére érkeznek, innen végzik a vevők felé a termékek terítését.

II.2. A közvetett résztvevők

II.2.1. A Hungaropharma Rt. oldaláról az összefonódás közvetett résztvevői a következő vállalkozások:

➤ **EGIS Gyógyszergyár Rt.**

12. Az EGIS 30,02 %-os arányban tulajdonosa a Hungaropharma Rt. részvényeinek. Az EGIS a hazai gyógyszeripar egyik meghatározó szereplője, amely árbevételének 60 %-a exportból, 40 %-a magyarországi forgalomból realizálódik az általa gyártott és forgalmazott gyógyszerek és gyógyszerhatóanyagok értékesítése révén. Az EGIS Rt. alaptőkéjét alkotó törzsrészvényeit a Budapesti Értéktőzsde „A” kategóriájú részvényei között jegyzik. Az EGIS Rt. fő tulajdonosa és stratégiai partnere a francia Servier vállalkozás (ATP leányvállalata révén).

➤ **Béres Befektetési Rt.**

13. A Béres Befektetési Rt. 29,70 %-ban tulajdonosa a Hungaropharma Rt. részvényeinek. A Béres csoport egy stratégiai holdingközpontként működő anyavállalatból és az egyes üzletágak köré szervezett leányvállalatokból áll. A Béres Csoport anyavállalata a Béres Befektetési Rt., amely az egész csoportra kiterjedő stratégia meghatározásán túl különböző szolgáltatásokat nyújt a csoport számára.
14. A stratégia meghatározásához köthetően a Béres Befektetési Rt. csoportszintű finanszírozás, cash-flow menedzsment, döntés-előkészítés és stratégiai tervezés/elemzés feladatokat lát el. A Béres csoport anyavállalata a leányvállalatok számára PR, pénzügyi, számviteli, vagyonkezelési, informatikai és operatív tervezési/elemzési szolgáltatásokat nyújt.

➤ **Magyar Gyógyszer Vagyonkezelő Rt.**

15. A vállalkozás 6,64 %-ban tulajdonosa a Hungaropharma Rt. részvényeinek. A társaság a Hungaropharma Rt. privatizációjának lezárását követően jelenleg vagyonkezelőként működik. A vállalkozás ezen üzleti tevékenysége várhatóan a 2005. év folyamán a részvényesei részére végzett különböző szolgáltatások nyújtásával és ezek szervezésével bővül.

➤ **Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt.**

16. A Richter Gedeon Rt. 30,02 %-ban tulajdonosa a Hungaropharma Rt. részvényeinek. A Richter Gedeon Rt. egy a versenytársaihoz viszonyítva közepes méretű, független közép-európai gyógyszergyártásban érdekelt vállalkozás. Magyarországon a Richter Gedeon Rt. piacvezető, évtizedek óta

meghatározó piaci pozíciót élvez a közép-kelet-európai és a FÁK országok piacain.

17. A Richter Gedeon Rt. az Egyesült Államokban és az Európai Unió tagállamaiban tekintélyes partnervállalatokkal kötött stratégiai megállapodások és hosszútávú szállítási szerződések révén van jelen. A Richter Gedeon Rt. kiemelten nagy hangsúlyt helyez a termékpaletta folyamatos bővítésére.
18. A Richter Gedeon Rt. kiépített piachálózatán keresztül a világ közel száz országában értékesíti a termékeit, Magyarországon kívül 30 országban van jelen, ahol 5 gyártóhellyel, 30 képviseleti irodával, egy tucat kereskedelmi leányvállalattal és nagykereskedelmi vállalattal rendelkezik.

➤ **Hungaro-Gal Gyógyszergyártó és Szolgáltató Kft.**

19. A Hungaro-Gal Kft. elsősorban gyógyszerkészítmények gyártásával foglalkozik. Árbevétele főként a saját termékek gyártását követő értékesítésből és bér munkagyártásokból adódik. A Hungaro-Gal Kft. legjelentősebb partnere a Hungaropharma Rt.

➤ **Egészségügyi Termékinformációs Szolgáltató Kht.**

20. A Kht. 2000 júniusában alakult, tevékenységi köre az egészségmegőrzésre, a betegségmegelőzésre illetve a gyógyító, az egészségügyi és a rehabilitációs tevékenységhez kapcsolódóan ismeretterjesztésre, tudományos tevékenységre és kutatásra terjed ki. A Kht. vállalkozási tevékenységet csak közhasznú céljainak megvalósítása érdekében végez, jelenleg adatfeldolgozási tevékenységet lát el. A Kht. kizárólag a Hungaropharma Rt.-vel áll kapcsolatban.
21. A Kht. fő feladata az ún. EAN kód kiadása a gyógyszergyártók számára. A gyógyszergyártók az EAN kód segítségével azonosítják a termékeiket, amelynek használatát jogszabály írja elő. A Hungaropharma Rt. nyilatkozata értelmében a pályázatot az Egészségügyi Minisztérium írta ki, a Kht. más tevékenységet nem végez, évente megközelítőleg 6-7 millió Ft árbevételt realizál.
22. A Hungaropharma Rt. tulajdoni és szavazati arányánál fogva jogosult az ETI Kht. vezető tisztségviselőinek kijelölésére, megválasztására és visszahívására.

II.2.2 A HAJDÚ Gyógyszerkereskedelmi Rt. oldaláról az összefonódás közvetett résztvevője:

➤ **Tedej Agrártermelő és Szolgáltató Rt.**

23. Az összefonódást megelőzően a Tedej Rt. birtokolta 100 %-ban a HAJDÚ Rt. részvényeit. A Tedej Rt. jogelődje a Hajdúnánás Állami Gazdaság, amelyet 1949-ben alapítottak, és amely 1993-ban alakult át részvénytársasággá. A társaság privatizációja sikeresen zajlott, amelynek eredményeként a részvények

- tulajdonjogát a társaság dolgozói és vezetői által létrehozott gazdasági társaságok szerezték meg.
24. A Tedej Rt. mezőgazdasági termékek előállításával és részbeni feldolgozásával foglalkozik. A Tedej Rt. alapvetően a tejtermelésben és a sertéshízalásban érdekelt, amelynek takarmányszükségletét az Rt. maga állítja elő.
 25. A Tedej Rt. pénzügyi befektetésként kezelte a HAJDÚ Gyógyszerkereskedelmi Rt.-t.

III. Az engedélykérési kötelezettség vizsgálata

26. A Tpv. 1. § (1) bekezdése értelmében a természetes és a jogi személyek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartása a Tpv. hatálya alá tartozik kivéve, ha törvény eltérően rendelkezik. A Tpv. hatálya alá tartozik a vállalkozás külföldön tanúsított magatartása is, ha annak hatása a Magyar Köztársaság területén érvényesülhet.
27. A Tpv. 24. § (1) bekezdése értelmében a vállalkozások összefonódásához a Gazdasági Versenyhivataltól engedélyt kell kérni, ha az érintett vállalkozások előző üzleti évben elért együttes nettó árbevétele Magyarországon meghaladta a 10 milliárd forintot, feltéve, hogy a vállalkozásrész, a beolvadó, az irányítás alá kerülő, összeolvadás esetén az abban közvetlenül résztvevő legalább két vállalkozás – a vállalkozáshoz kapcsolódó közvetett résztvevőkével együttes – előző évi nettó árbevétele 500 millió Ft felett van.
28. A Tpv. 24. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a Hungaropharma Rt., mint irányítást szerző vállalkozás 2004. üzleti évben elért nettó árbevétele - közvetett résztvevők nélkül is – önmagában meghaladta a 10 milliárd Ft-ot, és a HAJDÚ Gyógyszerkereskedelmi Rt., mint irányítás alá kerülő vállalkozás 2004. évi nettó árbevétele – szintén a közvetett résztvevők nélkül – önmagában meghaladta az 500 millió Ft-ot.
29. A Kérelmező által a Tpv. 27. § (1) bekezdése alapján megadott árbevételi adatok szerint a Hungaropharma Rt. előző évi nettó árbevétele 166.979 millió Ft, a HAJDÚ Gyógyszerkereskedelmi Rt. előző évi nettó árbevétele 3.757 millió Ft volt.
30. A Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, mivel a Tpv. 23. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Kérelmező közvetlen irányítást szerez a tőle független Kérelmezett egésze felett.
31. A jelen eljárás megindítására a Tpv. 67. § (2) bekezdés c) pontja alapján, az ügyfél kérelmére a Tpv. 24. § szerinti engedélyezés tárgyában került sor. A kérelmet a Tpv. 28. § (1) bekezdése alapján az irányítást szerző vállalkozás nyújtotta be. A kérelmezett összefonódást más ország nemzeti, illetve az EU versenyhatóságának nem jelentették be.

IV. A kérelmező álláspontja

32. A kérelmező álláspontja szerint az összefonódás nem hoz létre, illetve nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely megakadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását, vagy fejlődését az összefonódással érintett piacokon. Erre tekintettel az összefonódás engedélyezhető a Tpvt. 63.§. (3) bekezdés a.) pontja szerinti egyszerűsített eljárásban.

V. Jogszabályi háttér

33. A magyarországi gyógyszerpiacra számos jogszabály irányadó, jelen ügy szempontjából a gyógyszerek és az egyéb gyógyászati termékek a gyártótól a végső fogyasztóig történő eljuttatására koncentrálnak, amely alapvetően három szintre osztható:
- gyártás;
 - nagykereskedelem;
 - kiskereskedelem.
34. A jelen összefonódásban közvetlenül résztvevő vállalkozások egyike sem érdekelt a gyógyszergyártásban és a kiskereskedelemben. A Hungaropharmát irányító vállalkozások között három gyógyszergyár (az Egis és a Richter Gedeon, valamint a Béres Rt.) is megtalálható, amelyek azonban a 2001. októberi privatizáció keretében létrejött szindikátusi szerződés szerint nem tudják közösen irányítani a Hungaropharmát (VJ-182/2001/21. sz. határozat 41. pontja).
35. Az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekről szóló 1998. évi XXV. törvény (a továbbiakban: gyógyszer törvény) 4. § a) pontja határozza meg a **gyógyszer** fogalmát, amely szerint e körbe sorolható minden olyan anyag vagy azok keveréke, illetve készítmény, amelyet betegség megelőzése, felismerése, kezelése, vagy élettani funkció fenntartása, helyreállítása, javítása vagy módosítása céljából emberi szervezetben vagy emberi szervezeten alkalmaznak.
36. A **gyógyhatású készítmények** fogalmát a gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású anyagok és készítmények nyilvántartásáról és forgalomba hozataláról szóló 10/1987. (VIII.19.) EüM rendelet 2. §-a tartalmazza, amely azon természetes eredetű anyagot tartalmazó készítményeket sorolja e körbe, amelyek kedvező biológiai hatással rendelkeznek, orvosi előírás nélkül is alkalmazhatóak, és amelyek előírászerű használat esetén egészségi ártalmat nem okoznak. Ezen körbe elsősorban a szájon át bevehető gyógyszernek nem minősülő készítmények, mint például teák, étrendkiegészítők, vitaminkészítmények, természetes alapanyagú roboráló szerek, szájápolási

termékek tartoznak. Gyógyhatású készítménynek minősülnek a bőrön át ható kenőcsök is.

37. A **gyógyászati segédeszközök** körét a társadalombiztosítási támogatással rendelhető, illetve kölcsönözhető gyógyászati segédeszközökről, a támogatás összegéről és mértékéről, valamint a rendelés, forgalmazás, kölcsönzés és javítás szakmai követelményeiről szóló 19/2003. (IV.29.) EszCsM rendelet határozza meg, bár pontos definíciót sem ezen, sem másik jogszabály nem tartalmaz. Az imént hivatkozott rendelet alapján ezen körbe sorolhatók a kötszerek, a gyógyászati és gyakorlóeszközök, ortézisek, protézisek, a személyes gondoskodás és védelem segédeszközei, a személyes mozgás segédeszközei, háztartási segédeszközök, bútorzatok és más adaptációk otthonokba és egyéb célokra, az érintkezési, tájékoztatási és jelzési eszközök. A gyógyászati termékek nagy része vényre kerül felírásra, amelyeket az Országos Egészségbiztosítási Pénztár támogatásban részesít.
38. A közvetlen lakossági gyógyszerellátást Magyarországon kizárólag a patikák végezhetik. A gyógyszer törvény 13. § (2) bekezdése értelmében a gyógyszer gyártója a saját előállítású termékeit kizárólag kórházak számára közvetlenül is értékesítheti. Ezen rendelkezések alapján megállapítható, hogy a fogyasztó az utóbbi kivételtől eltekintve a kiskereskedelmi szinten aktív gyógyszeráraktól szerzi be a gyógyszereket és az egyéb gyógyászati termékeket. A gyógyszerárak létesítéséről és működésük egyes szabályairól szóló 1994. évi LIV. törvény 5. § (3) bekezdése alapján közforgalmú gyógyszerár akkor létesíthető, ha a létesítendő gyógyszerárral együtt működő valamennyi közforgalmú gyógyszerárra átlagosan legalább 5 ezer lakos jut, és a gyógyszerárak között 250, illetve 300 méter távolság van. Ezen törvény 36. § (1) bekezdése előírja, hogy közforgalmú gyógyszerárat gazdasági társaság és közhasznú társaság nem működtethet, kivéve a betéti társaságot. A 36. § (2) bekezdése értelmében amennyiben a személyi jog, illetve a hozzátartozói személyi jog jogosultja a közforgalmú gyógyszerárat betéti társaság formájában kívánja működtetni, a társaságban annak megalakulásakor és működése során a beltagok tulajdoni részesedése meg kell, hogy haladja az 50 százalékot, és a betéti társaság kültagja gyógyszerek előállítására, illetőleg nagykereskedelmi célú forgalmazására jogosult gazdálkodó szervezet nem lehet. A gyógyszerárakra irányadó utóbb hivatkozott törvény 13. §-a szerint a közforgalmú gyógyszerár a gyógyszer fogyasztói árából a (2) bekezdésben meghatározott esetek kivételével engedményt nem adhat. A 13. § (2) bekezdés értelmében a közforgalmú gyógyszerár a gyógyszer fogyasztói árából – legfeljebb a kiskereskedelmi árréssel azonos mértékű – engedményt csak az intézeti gyógyszerárral nem rendelkező közvetlen betegellátást végző fekvőbeteg gyógyintézet részére adhat.
39. A közvetlen lakossági gyógyszerellátást végző gyógyszerárak és a gyártók között a nagykereskedők közvetítik a termékeket. A gyógyszerárak a nagykereskedőktől szerzik be a gyógyszereket és az egyéb gyógyászati termékeket. A hatályos jogszabályok nem tiltják, hogy a gyógyszergyártók gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenységet folytassanak, azonban jelenleg a piacon egyetlen gyógyszergyár sincs jelen saját nagykereskedelmi hálózattal.

40. A gyógyszerek kereskedelmi árréséről szóló 19/2001. (V.23.) EüM rendelet 2. § (1) alapján a gyógyszer legmagasabb nagykereskedelmi árrése a termelői (import beszerzési) ár függvényében a Magyar Gyógyszerkönyvben, illetve a Szabványos Vényminták Gyűjteményében meghatározott gyógyszer esetében a termelői (import beszerzési) ár 20 százaléka; a gyógyszer legmagasabb kiskereskedelmi árrése az (1) bekezdés szerinti árrést magába foglaló nagykereskedelmi eladási ár függvényében az (1) bekezdés a) pontjában megjelölt gyógyszerek esetében a nagykereskedelmi eladási ár legfeljebb 40 százaléka.
41. A gyógyszertörvény 4. § n) pontja határozza meg a **gyógyszer-nagykereskedelem** fogalmát, amely körbe azon gyógyszerellátási tevékenységek összességét sorolja, amelynek eredményeként a gyógyszer – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az előállítótól a közvetlen lakossági gyógyszerellátóhoz eljut. Ugyanezen törvény 13. § (1) bekezdése értelmében gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenységet folytatni az Országos Gyógyszerészeti Intézet (a továbbiakban: OGYI) e tevékenység végzésére jogosító engedélye birtokában lehet, amely engedélyt az OGYI akkor adja meg, ha a kérelmező megfelel a külön jogszabályban meghatározott személyi és tárgyi feltételeknek. A nagykereskedelmi engedély visszavonásig érvényes.
42. A hivatkozott külön jogszabály a gyógyszerekkel folytatott nagykereskedelmi és párhuzamos import tevékenységről szóló 53/2004. (VI.2.) EszCsM rendelet, amelynek 2. § (1) bekezdése szerint a **gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenység** magába foglalja a rendelet 1. mellékletében megnevezett gyógyszerek beszerzését, kizárólag a forgalomba hozatal érdekében történő behozatalát, minőségbiztosítását, minőségértékelését, tárolását, készletezését, megrendelőhöz való eljuttatását ideértve a külföldre történő kivitelét is – forgalomból történő kivonásának végrehajtását, nyilvántartását, továbbá a gyógyszerrel kapcsolatos – külön jogszabályban meghatározott – adatszolgáltatást és a forgalmazó részére történő információadást. A rendelet 4. §-a értelmében a nagykereskedelmi tevékenység folytatására jogosító engedély kiadását a rendelet 1. számú mellékletében meghatározott gyógyszercsoportokra lehet kérni, míg a nagykereskedelmi tevékenység végzésének részletes szakmai feltételeit a rendelet 2. számú melléklete tartalmazza. A rendelet 10. § (1) bekezdése alapján a nagykereskedelmi tevékenység szakmai felügyeletét – az ellátás folyamatosságára is kiterjedően – a tisztii főgyógyszerész látja el.

VI. Az érintett piac

43. A Tptv. 14. § (1) bekezdése értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát képező áru és földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Ugyanezen § (2) bekezdése alapján a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait.

44. Jelen ügyben az érintett termékpiac a gyógyszerek és egyéb gyógyászati termékek – amely körbe a regisztrált gyógyszerkészítmények, a kötszerek és gyógyászati segédeszközök valamint a vitál termékek tartoznak – patikák részére történő nagykereskedelmi szolgáltatásának piaca.
45. Az érintett földrajzi piac a Magyar Köztársaság területe.

VI.1 Az érintett termékpiac

46. A Kérelmező és a Kérelmezett a gyógyszerek és az egyéb gyógyászati készítmények, termékek három nagyobb árucsoportba sorolható termékeit értékesítik nagykereskedelmi szinten. A három árucsoport a következő:
- regisztrált gyógyszerkészítmények;
 - kötszerek, gyógyászati segédeszközök;
 - vitál termékek.
47. A Hungaropharma Rt. 10 ezer különböző terméket forgalmaz nagykereskedelmi szinten patikák és kórházak számára országos lefedettséggel. A HAJDÚ Gyógyszerkereskedelmi Rt. 6 ezer féle terméket forgalmaz nagykereskedelmi szinten kizárólag a patikák számára, azonban tevékenysége csak 5 megye területére korlátozódik.
48. A fentebb meghatározott három árucsoport a következő cikkcsoportokra osztható:
- alapanyag, galenusi készítmények, göngyöleg;
 - kisserelt humán gyógyszerek;
 - állatgyógyszerek;
 - szérumok, diagnosztikumok;
 - tápszerek;
 - kötszerek;
 - gyógyászati segédeszközök;
 - irtószerek, fertőtlenítőszer, reagenciák;
 - értékesítésre kerülő csomagolóanyagok;
 - gyógyhatású anyagok;
 - kozmetikumok;
 - élelmiszer jellegű áruk;
 - egyéb „vitál” áruk.

49. A gyógyszer-nagykereskedelem piacán alapvetően aszerint lehet különbséget tenni keresleti szempontból, hogy a vevői oldalon gyógyszertárak vagy kórházak állnak. A gyógyszer-tári oldalon a fogyasztói döntések alapvetően (elsősorban a vényköteles készítmények esetében) az orvosok szakmai döntéseihez köthetőek.
50. A gyógyszerek olyan speciális termékek, amelyek ésszerűen nem helyettesíthetők más árukkal, a keresleti helyettesíthetőség szempontjai alapján a gyógyszerek farmakológiai vagy terápiás összefüggésben helyettesíthetőek egymással. Farmakológiai helyettesítőnek azon gyógyszereket tekintjük, amelyeknek a hatásmechanizmusa megegyezik, míg a terápiás szempontból egymás helyettesítőinek vélt gyógyszerek ugyanazon betegség kezelését célozzák.
51. 2004-ben a gyógyszer-nagykereskedelmi piacon effektíve 27 cég fejtett ki tevékenységet, bár az OGYI honlapjáról származó információk szerint 2004 decemberében 78 vállalkozás rendelkezett nagykereskedelmi engedéllyel, amelyek többsége elsősorban gyógyszerforgalmazóként működik, nem pedig nagykereskedőként. A nagyobb gyógyszer-nagykereskedők között élénk a verseny, a piac kifejlett, a nagyobb versenytársak közel azonos szintű szolgáltatást nyújtanak a vevőknek. A gyógyszer-nagykereskedők nagy hangsúlyt helyeznek arra, hogy minél jobb kiszolgálásban részesítsék a vevőiket, a már meglévő szolgáltatások színvonalát folyamatosan fejlesszék.
52. A gyógyszer-nagykereskedők által alkalmazott árrés hatóságilag maximált, a nagykereskedők ezen árrés terhére nyújthatnak engedményeket, illetőleg a szolgáltatásuk színvonalának emelésével kerülhetnek az egyes vevőknél előnyösebb helyzetbe, például azáltal, hogy napi többszöri és gyors kiszállítást végeznek, rugalmas rendeléskezelést folytatnak, teljes termékpaletta szolgáltatására törekednek stb.
53. Az IMS Health Kft. Sales Analyzer 2004 decemberi adatbázisa (a továbbiakban: IMS adatok) alapján, amely a regisztrált gyógyszerkészítmények országos nagykereskedelmi forgalmi adatait tartalmazza patikai és kórházi bontásban, megállapítható, hogy az összes magyarországi forgalom 2004-ben 415.000 millió Ft volt, amelyből a Hungaropharma forgalma [...] millió Ft ([...]%), a HAJDÚ Rt.-é [...]millió Ft ([...] %) volt. Ezen utóbbi összeg nem tartalmazza az állatgyógyászati termékek 2004. évi árbevételét, amely [...] millió Ft volt.
54. A kötszerek és gyógyászati segédeszközök szegmensében a 2004. évi magyarországi forgalom – a Hungaropharma Rt. becslései alapján – 44.000 millió Ft körül alakult, amelyből a Hungaropharma Rt. [...]millió Ft-tal ([...]%), a HAJDÚ Rt. [...] millió Ft-tal ([...] %) részesedett.
55. A vitál termékek szegmensében a 2004. évi magyarországi forgalom – a Hungaropharma Rt. becslései alapján – 45.000 millió Ft körül alakult, amelyből a Hungaropharma Rt. [...] millió Ft-ot ([...] %), míg a HAJDÚ Rt. [...]millió Ft-ot ([...] %) tudhatott a magáénak.
56. Az IMS adatok alapján megállapítható, hogy a Hungaropharma Rt. piaci részesedése 2004-ben:

- a patikai gyógyszer-nagykereskedelem piacán: [...] %;
- a kórházi gyógyszer-nagykereskedelem piacán: [...] %;
- a teljes gyógyszer-nagykereskedelmi piacon: [...] %.

57. Az IMS adatok alapján megállapítható, hogy a HAJDÚ Rt. piaci részesedése 2004-ben [...] % volt a gyógyszer-nagykereskedelmi piacon, amellyel kapcsolatban mindenképpen meg kell jegyezni, hogy a Hungaropharma Rt. becslései alapján a HAJDÚ Rt. forgalmának megközelítőleg [...] át Hajdú-Bihar megyében realizálja, a fennmaradó [...] ot pedig Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Békés és Jász-Nagykun-Szolnok Megyében. Ezen utóbbi négy megyében a HAJDÚ Rt. piaci részesedése nem haladta meg az [...] ot.

58. A HAJDÚ Rt. piaci részesedése 2004-ben megyénkénti bontásban:

- az általa lefedett 5 megyében: [...] %;
- Hajdú-Bihar Megyében: [...] %.

59. A Hungaropharma Rt. piaci részesedése 2004-ben megyénkénti bontásban:

- a HAJDÚ Rt. által lefedett 5 megyében: [...] %;
- Hajdú-Bihar Megyében: [...] %;
- a másik négy megyében: [...] %;
- az ország többi megyéjében, ahol a HAJDÚ Rt. nincs jelen: [...] %.

60. A Hungaropharma Rt. és a nagyobb versenytársainak piaci részesedései 2003-ban és 2004-ben:

		Hungaropharma+Sanovita	Phoenix	Humantrade	Medimpex
	Teljes piac	33 %	33 %	7 %	12 %
2003	Patikai piac	33 %	39 %	6 %	12 %
	Kórházi piac	38 %	0 %	15 %	10 %
	Teljes piac	34 %	31 %	13 %	12 %
2004	Patikai piac	33 %	37 %	12 %	11 %
	Kórházi piac	38 %	0 %	18 %	18 %

VI.2. Az érintett földrajzi piac

61. Jelen ügyben az érintett földrajzi piac a Magyar Köztársaság egész területe, tekintettel arra, hogy a felek az OGYI által a gyógyszer-törvény és az 53/2004. (VI.2.) EszCsM rendelet alapján kiadott nagykereskedelmi engedély az egész ország területén lehetővé teszi a gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenység folytatását.

VI.2.1. A szállítási távolságok

62. A gyógyszer-nagykereskedelem piacán az ésszerű szállítási távolság a szállítási költség és a raktárak földrajzi elhelyezkedésének függvénye. Magyarországon területén elszórtan mintegy 18-20 nagyobb gyógyszer-nagykereskedelmi raktár található, amelynek folytán gyakorlatilag minden megyében van raktár.
63. Az ország területén kevés olyan patika létezik, amelynek 80-100 km-es körzetében ne lenne nagykereskedői raktár. A Hungaropharma Rt. meglévő hat kereskedőháza lefedi az egész ország területét, amelynek köszönhetően az országban nincsen olyan patika, amelynek 200-250 km-es körzetében ne lenne olyan kereskedőház, amely a Hungaropharma Rt. tulajdonában áll, ezért a Hungaropharma Rt.-nek az általa forgalmazott termékeket maximálisan csak 200-250 km-es távolságra kell szállítania.
64. Ezzel szemben a HAJDÚ Rt. egyetlen gyógyszerraktárral rendelkezik Debrecenben, ezért nem képes az országos lefedettségre, bár potenciálisan a nyugati-magyarországi megyékben is folytathatna gazdasági tevékenységet. A HAJDÚ Rt. maximálisan 300-320 km-re szállítja az általa forgalmazott termékeket. Nagyságrendjét tekintve a Hungaropharma Rt. és a HAJDÚ Rt. által alkalmazott ésszerű szállítási távolság nem tér el jelentős mértékben egymástól. A HAJDÚ Rt. esetében megállapítható, hogy forgalmának 80 %-át Hajdú-Bihar Megyében bonyolítja le, átlagosan 100 km-es szállítási távolságok teljesítésével.

VII. Az összefonódás értékelése

65. A Tpv. 30. § (1) bekezdése számba veszi, hogy az engedély iránti kérelem elbírálásakor az összefonódással járó előnyök és hátrányok mérlegelésekor mely körülményeket, aspektusokat kell különösen vizsgálni:
- a) az érintett piacok szerkezetét; az érintett piacokon fennálló vagy lehetséges versenyt, a beszerzési és az értékesítési lehetőségeket; a piactalépés és a piacról történő kilépés költségeit, kockázatait, valamint műszaki, gazdasági

és jogi feltételeit; az összefonódás várható hatását az érintett piacokon folyó versenyre;

- b) az érintett vállalkozások piaci helyzetét és stratégiáját, gazdasági és pénzügyi képességét, üzleti magatartását, bel-és külpiacon versenyképességét, illetve ezek várható változásait;
 - c) az összefonódásnak a szállítókra, a közbeeső és a végső fogyasztókra gyakorolt hatását.
66. A Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha az összefonódás nem hoz létre, vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását, fejlődését az érintett piacon vagy annak jelentős részén.
67. A Tpv. 63. § (3) bekezdése alapján a vállalkozások összefonódásának ellenőrzése során az érdemi határozatot a kérelem beérkezésétől, illetve a hiányok pótlásától számított 45 napon belül kell meghozni, amennyiben az engedély a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg. A Tpv. nem tartalmaz külön rendelkezést arra vonatkozóan, hogy egy összefonódás mely esetben minősül olyannak, amely a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg. A Versenytanács kialakult gyakorlata alapján (a GVH elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2003. számú közleménye az egyszerűsített és teljeskörű eljárásban engedélyezhető összefonódások megkülönböztetésének szempontjairól) az ún. nyilvánvalóan engedélyezendő összefonódások több csoportra oszthatók, amelyek közül az egyikbe azon összefonódások tartoznak,
- ahol az összefonódó vállalkozás-csoportok együttes részesedése valamely érintett piacon meghaladja ugyan a 20 %-ot, azonban az összefonódás következtében a piaci koncentráció növekedése ezen az érintett piacon csekély mértékű. E pont alapján egyszerűsített eljárásban engedélyezhető az összefonódás, ha:
- az ezen az érintett piacon legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező érintett vállalkozás-csoport figyelmen kívül hagyásával az összefonódásban érintett többi vállalkozás-csoport együttes piaci részesedése ezen az érintett piacon nem haladja meg az 5 %-ot; és
 - ezen az érintett piacon van az összefonódásban résztvevő legnagyobb vállalkozás-csoporthoz hasonló piaci részesedésű versenytárs vállalkozás; és
 - az összefonódás a lehetséges verseny lényeges csökkenését sem eredményezheti, mert alappal feltételezhető, hogy a jelenleg alacsony piaci részesedésű vállalkozás részesedése a jövőben sem növekedhet érezhetően.

68. Jelen összefonódás megfelel a fentebb meghatározott szempontrendszernek, ezért egyszerűsített eljárásban bírálendő el. A koncentráció csekély növekedését alátámasztja a 2004. évi patikai piaci részesedésekből számított Hirschman-Herfindal index, amely a következőképp alakul:

➤ az összefonódás előtt: $HHI=33^2+37^2+12^2+11^2+1+6^2=2760$

➤ az összefonódás után: $HHI=34^2+37^2+12^2+11^2+6^2=2826$

69. Az érintett vállalkozások piaci pozíciójának és a koncentrációnak az érintett piacokra gyakorolt hatásának a felméréséhez a kapacitás és az értékesítési adatok nyújtanak segítséget. Jelen esetben nagykereskedelmi szolgáltatásról lévén szó a kapacitási adatok nem határozhatók be egyértelműen, hiszen a kereslettől függ, hogy mennyi terméket szállítanak/raktároznak/értékesítenek a nagykereskedők. A kérelmező vállalkozás piaci részesedése országos viszonylatban kevesebb, mint 1 %-kal nő. Összességében megállapítható, hogy a jelen tranzakció nem hoz létre rendkívüli koncentráció-növekedést, a piac szerkezete továbbra is duopolisztikus marad, a két legnagyobb gyógyszer-nagykereskedő határozza meg a piacot, amelyek piaci részesedésüket, az általuk szállított termékek körét és a szolgáltatási színvonalat tekintve azonos szinten állnak.

70. Az összefonódás vizsgálata során megállapítható, hogy a tranzakció végrehajtásával országos szintre levetítve csekély mértékű horizontális átfedés keletkezik a felek tevékenységei között, amely a leginkább érintett megyében (Hajdú-Bihar Megye) sem rendezi át számottevő mértékben a piaci viszonyokat, és nem korlátozza jelentős mértékben a hatásos versenyt. Ennek oka, hogy a leginkább érintett öt megyében a kérelmező legjelentősebb versenytársának számító Phoenix Pharma Rt. is működtet kereskedelmi raktárat, így minden nehézség nélkül ugyanolyan minőségű ellátási színvonalat tud biztosítani a patikai vevőkör számára, hiszen megoldott a Hungaropharmáéval megegyező termékportfoliójának helyi tárolása és kiszállítása. A tervezett összefonódásban nem érintett közvetlenül egyetlen gyógyszergyártó vállalkozás sem.

71. Jelen esetben az is megállapítható, hogy az összefonódás folytán nem keletkezik versenyszempontból aggályosnak tekinthető vertikális, portfólió- és konglomerátumhatás.

72. A fentiek alapján a Versenytanács megállapította, hogy a kérelmezett összefonódás egyetlen érintett piacon sem hoz létre, illetve erősít meg a Tpv. 22. §-ában foglaltakra tekintettel meghatározott olyan gazdasági erőfölényes helyzetet, amely akadályozná a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacokon vagy azok jelentős részén. Ezért a Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján az engedély nem tagadható meg. Az érintett piacokra vonatkozóan fentebb ismertetett információk alapján megállapította továbbá a Versenytanács, hogy jelen eljárásban a GVH határozatát a Tpv. 63. § (3) bekezdés a) pontjának ac) alpontja szerint a hiánypótlástól számított 45 napon

belül kell kiadnia, mert az engedély a 30. § (2) bekezdése alapján *nyilvánvalóan* nem tagadható meg.

VIII. Eljárási kérdések

73. A Versenytanács a Tpvt. 77. § (1) bekezdés a) pontja alapján határozott a kérelemről, és a kérelmezett összefonódást a rendelkező részben foglaltak szerint engedélyezte.
74. A Tpvt. 62. § (1) bekezdése szerint – a GVH, illetve a Versenytanács Elnökének 3/2003. sz. Közleményében foglalt egyszerűsített eljárásra vonatkozóan – az eljárás díja két millió forint. A Tpvt. 62. § (1) bekezdésének második mondata szerint a kérelem benyújtásával egyidejűleg kell befizetni a kétmillió forint eljárási díjat. Az eljárási díjat a kérelmező megfizette.
75. A Tpvt. 74. § (1) bekezdése szerint az ügyfelek képviselője kérte, hogy a Versenytanács az engedélyező határozatát tárgyaláson kívül hozta meg, ezért tárgyalás kitűzésére nem volt szükség.
76. A jelen határozat elleni jogorvoslatot a Tpvt. 83. § (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2005. július 14.